

EVROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 19.10.2020
JOIN(2020) 16 final

SKUPNO POROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju akcijskega načrta za vojaško mobilnost od junija 2019 do septembra 2020

I. UVOD

1. Pobuda za vojaško mobilnost je ključni instrument, ki omogoča hitre in nemotene premike vojaškega osebja, materiala in opreme v EU in zunaj nje za rutinske dejavnosti ter med krizami in konflikti. Pomembna je tudi v času krize zaradi COVID-19, saj krepi splošno pripravljenost in odpornost Unije. Poleg tega lahko v razmerah po koncu pandemije prispeva h gospodarskemu okrevanju temeljnih sektorjev EU, kot sta obramba in promet, zlasti prek javnih naložb.
2. Pobuda za vojaško mobilnost se je začela izvajati 10. novembra 2017¹ in je bila podrobneje opredeljena v akcijskem načrtu EU o vojaški mobilnosti (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt) z dne 28. marca 2018². S spodbujanjem civilno-vojaških sinergij ter izboljšanjem obstoječih politik in instrumentov obravnava tri glavna področja – prometno infrastrukturo, regulativna in postopkovna vprašanja ter druge medsektorske teme. Osredotočena je na dodano vrednost EU pri omogočanju državam članicam, da hitreje in učinkoviteje ukrepajo v okviru skupne varnostne in obrambne politike ter nacionalnih in večnacionalnih dejavnosti.
3. Predsednica von der Leyen je poudarila, da mora EU vzpostaviti resnično evropsko obrambno unijo³. Akcijski načrt, ki sta ga predstavila visoka predstavica in Komisija, bi lahko bil en od gradnikov te unije. Poleg tega prispeva k doseganju ravni ambicij na področju varnosti in obrambe, kot jo je 14. novembra 2016⁴ določil Svet po predstavitvi globalne strategije za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije junija 2016⁵.
4. Akcijski načrt se izvaja v skladu s stalnim strukturnim sodelovanjem, tudi na ravni projekta, in je skladen tudi s konkretnimi ukrepi, o katerih so se države članice EU dogovorile 25. junija 2018⁶. Kar zadeva vojaško mobilnost, ki je „vodilni projekt“ sodelovanja med EU in zvezo NATO, osebje EU in zveze NATO še naprej učinkovito sodeluje in na podlagi predhodno doseženih rezultatov dosega konkretne rezultate, zlasti skladnost med ustreznimi sklopi vojaških zahtev, ki podpirajo delo obeh organizacij na tem področju. To sodelovanje se nadaljuje v okviru izvajanja skupnih izjav iz Varšave in Bruslja⁷, s tem povezanega skupnega

¹ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu z naslovom Izboljšanje vojaške mobilnosti v Evropski uniji (JOIN(2017) 41 final).

² Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu o akcijskem načrtu za vojaško mobilnost (JOIN(2018) 5 final).

³ Na primer: Bolj ambiciozna Unija – Moj načrt za Evropo, Politične usmeritve naslednje Evropske komisije za obdobje 2019–2024, U. von der Leyen, 10. september 2019, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1>; osrednji govor predsednice von der Leyen na Svetovnem gospodarskem forumu, 22. januar 2020, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_20_102

⁴ Sklepi Sveta o izvajanju globalne strategije EU na področju varnosti in obrambe, 14. november 2016, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14149-2016-INIT/sl/pdf>.

⁵ Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa, Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije, junij 2016, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf.

⁶ Sklepi Sveta o varnosti in obrambi v kontekstu globalne strategije EU, 25. junij 2018, odstavek 18, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/sl/pdf>.

⁷ Skupna izjava predsednika Evropskega sveta, predsednika Evropske komisije in generalnega sekretarja Organizacije Severnoatlantske pogodbe, 8. julij 2016, <https://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>; Skupna izjava o sodelovanju med EU in zvezo NATO predsednika Evropskega sveta, predsednika Evropske komisije in generalnega sekretarja Organizacije Severnoatlantske pogodbe, 10. julij 2018, https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf

sklopa predlogov⁸ in iz tega izhajajočega vzpostavljenega strukturiranega dialoga o vojaški mobilnosti na ravni osebja. Strukturirani dialog o vojaški mobilnosti je podrobneje obravnavan v najnovejšem, tj. petem poročilu o napredku pri sodelovanju med EU in zvezo NATO⁹.

5. Izvajanje akcijskega načrta je še naprej dobro napredovalo zaradi tesnega in stalnega sodelovanja med službami Komisije, Evropsko službo za zunanje delovanje, vključno z Vojaškim štabom EU, in Evropsko obrambno agencijo, pa tudi polne vključenosti držav članic EU v vsevladnem pristopu ob hkratnem spoštovanju njihove nacionalne suverenosti in odločanja.
6. Visoki predstavnik in Komisija morata v skladu z akcijskim načrtom predložiti redna poročila o napredku¹⁰. Prvo skupno poročilo o napredku pri izvajanju akcijskega načrta za vojaško mobilnost (v nadaljnjem besedilu: poročilo) je bilo predstavljeno 3. junija 2019¹¹. V njem je bilo ugotovljeno, da je bil dosežen znaten in opazen napredek na vseh področjih, ter navedeno, da bo novo poročilo o napredku predstavljeno do konca poletja 2020. Svet je pozdravil poročilo in dejstvo, da so bili na ključnih področjih doseženi dober napredek in oprijemljivi rezultati¹².
7. To drugo poročilo je predstavljeno kot dopolnitev drugega letnega poročila Evropske obrambne agencije o vojaški mobilnosti¹³, ki ga je njen usmerjevalni odbor pozdravil 25. maja 2020.

II. VOJAŠKE ZAHTEVE ZA VOJAŠKO MOBILNOST V EU IN ZUNAJ NJE

A. Posodobitev vojaških zahtev

8. Politični in varnostni odbor je 8. maja 2019 Evropsko službo za zunanje delovanje / Vojaški štab EU pozval, da zagotovi posodobitev parametrov prometne infrastrukture in geografskih podatkov v zvezi z vojaškimi zahtevami za vojaško mobilnost v EU in zunaj nje¹⁴ (v nadaljnjem besedilu: vojaške zahteve). Svet je 15. julija 2019 odobril posodobljene vojaške zahteve, ki jih je pripravil Vojaški štab EU v tesnem sodelovanju s službami Komisije, Evropsko obrambno agencijo in državami članicami EU. Posodobitev geografskih podatkov je državam članicam EU omogočila, da pregledajo in prilagodijo informacije v zvezi z nekaterimi deli vojaškega prometnega omrežja (npr. manjkajočimi povezavami in čezmejnimi

⁸ Sklepi Sveta o izvajanju Skupne izjave predsednika Evropskega sveta, predsednika Evropske komisije in generalnega sekretarja Organizacije Severnoatlantske pogodbe, 6. december 2016, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15283-2016-INIT/sl/pdf>; Skupna izjava o sodelovanju med EU in zvezo NATO predsednika Evropskega sveta, predsednika Evropske komisije in generalnega sekretarja Organizacije Severnoatlantske pogodbe, 5. december 2017, <https://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁹ Peto poročilo o napredku pri izvajanju skupnega svežnja predlogov, ki sta ga 6. decembra 2016 in 5. decembra 2017 podprla sveta EU in NATO, 16. junij 2020, <https://www.consilium.europa.eu/media/44451/200616-progress-report-nr5-eu-nato-eng.pdf>.

¹⁰ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu o akcijskem načrtu za vojaško mobilnost, 28. marec 2018, (JOIN(2018) 5 final), str. 10.

¹¹ Skupno poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju akcijskega načrta za vojaško mobilnost (JOIN(2019) 11 final).

¹² Sklepi Sveta o varnosti in obrambi v okviru globalne strategije EU, 17. junij 2019, odstavek 52, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10048-2019-INIT/sl/pdf>.

¹³ Priloga k dokumentu SB 2020/023, 25. maj 2020.

¹⁴ Vojaške zahteve za vojaško mobilnost v EU in zunaj nje (ST 14770/18), 28. november 2018.

elementi) ter dodatno preučijo tehnične zahteve na podlagi vsevladnega pristopa, ki poleg ministrstev za obrambo vključuje ustrezne pristojne nacionalne organe. Vse delo je po potrebi temeljilo na in bilo izvedeno ob usklajevanju z zvezo NATO na ravni osebja¹⁵.

9. Posodobitev vojaških zahtev zagotavlja trdno podlago za naslednje korake pri izvajanju akcijskega načrta na področju infrastrukture, zlasti posodobitev analize vrzeli in zahtev glede dvojne rabe, ki veljajo za financiranje prometne infrastrukture z dvojno rabo v okviru instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027 (glej točke od 14 do 20).

III. PROMETNA INFRASTRUKTURA

10. Ker je vojska za svoje premike odvisna od civilne prometne infrastrukture, je povečanje sinergij med vseevropskim prometnim omrežjem in vojaškimi potrebami ključni steber akcijskega načrta.

A. Financiranje prometne infrastrukture z dvojno rabo

11. Sozakonodajalca sta do pomladi 2019 dosegla skupni dogovor in potrdila predlagano besedilo uredbe o instrumentu za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027, ki je vključevalo potrebne določbe za financiranje projektov prometne infrastrukture z dvojno rabo (posodobitve obstoječe in izgradnja nove infrastrukture)¹⁶. Dodelitve finančnih sredstev za instrument za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027 so bile zaključene med pogajanji o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027.
12. Evropski svet je 21. julija 2020 dosegel dogovor o novem dolgoročnem proračunu EU. V njem je za vojaško mobilnost v okviru instrumenta za povezovanje Evrope v obdobju 2021–2027 namenjene 1,5 milijarde EUR (1,69 milijarde EUR v tekočih cenah)¹⁷. Dogovor od septembra 2020 čaka na odobritev Evropskega parlamenta.

Posodobitev vojaških zahtev

13. Pri začetni analizi vrzeli med vojaškimi zahtevami in zahtevami glede vseevropskega prometnega omrežja so bile odkrite vrzeli v sklopih civilnih in vojaških zahtev glede infrastrukture, pa tudi manjkajoče povezave v vojaškem prometnem omrežju¹⁸. Na podlagi sklepov iz začetne analize vrzeli je bila sprejeta odločitev o posodobitvi vojaških zahtev. Posodobljeni dokument o vojaških zahtevah, ki ga je Svet odobril 15. julija 2019¹⁹, vsebuje revizije splošnih infrastrukturnih zahtev in strateških geografskih podatkov (glej točki 8 in 9).

Posodobljena analiza vrzeli

¹⁵ Vojaške zahteve za vojaško mobilnost v EU in zunaj nje, posodobitev (ST 10921/19), 4. julij 2019 – dokument, ki ga je Svet odobril 15. julija, s preostalim delom pa je bil konsolidiran 19. julija (ST 11373/19).

¹⁶ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 – poročilo o napredku, Svet Evropske unije, 2018/0228(COD), 13. marec 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>.

¹⁷ Izredno zasedanje Evropskega sveta (17., 18., 19., 20. in 21. julij 2020) – sklepi, 21. julij 2020, str. 53, <https://www.consilium.europa.eu/media/45123/210720-euco-final-conclusions-sl.pdf>.

¹⁸ Skupni delovni dokument služb Komisije z naslovom Military requirements and trans-European transport network: gap analysis, 3. maj 2019 (Vojaške zahteve in vseevropsko prometno omrežje: analiza vrzeli) (SWD(2019) 175 final).

¹⁹ Vojaške zahteve za vojaško mobilnost v EU in zunaj nje, posodobitev (ST 10921/19), 4. julij 2019 – dokument, ki ga je Svet odobril 15. julija, s preostalim delom pa je bil konsolidiran 19. julija (ST 11373/19).

14. Službe Komisije in Evropska služba za zunanje delovanje so po posodobitvi vojaških zahtev in izstopu Združenega kraljestva iz EU 31. januarja 2020 Svetu 17. julija 2020 predložile posodobljeno analizo vrzeli med vojaškimi zahtevami in zahtevami glede vseevropskega prometnega omrežja²⁰.
15. V posodobljeni analizi vrzeli je bilo ugotovljeno, da je posodobitev vojaških zahtev pozitivno vplivala na vojaško mobilnost v EU in zunaj nje. Prvič, zdaj je manj vrzeli med sklopi civilnih in vojaških zahtev glede tehnične infrastrukture, nekatere od tistih, ki so ostale, pa so manjše. Zato je zdaj za vojaške premike potrebnih manj blažitvenih ukrepov. Drugič, povečala sta se skupna dolžina in število vozlišč vojaškega prometnega omrežja. Zaradi nekaterih od teh sprememb v vojaškem prometnem omrežju se je zmanjšalo število manjkajočih čezmejnih povezav. Čeprav se je prekrivanje med vojaškim prometnim omrežjem in vseevropskim prometnim omrežjem nekoliko zmanjšalo, in sicer s 94 % na 93 %, je še vedno zelo veliko.
16. Poleg tega bo zaradi razširitve celotnega vojaškega prometnega omrežja morda večje število projektov prometne infrastrukture upravičeno do financiranja iz prihodnjih razpisov za vojaško mobilnost v okviru instrumenta za povezovanje Evrope.

Zahteve glede dvojne rabe

17. Besedilo uredbe o instrumentu za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027, kot sta ga sprejela sozakonodajalca, določa, da bo Komisija sprejela izvedbeno uredbo, v kateri bodo navedene zahteve glede infrastrukture, ki veljajo za ukrepe v zvezi z infrastrukturo z dvojno rabo. Čeprav uredba o instrumentu za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027 še ni sprejeta, so službe Komisije začele postopek priprave izvedbene uredbe o zahtevah glede dvojne rabe, da bi se lahko projekti začeli financirati čim prej, tj. že od leta 2021.
18. Službe Komisije so se v obdobju od sredine aprila do konca poletja 2019 posvetovale z vsemi ustreznimi združenji prevoznikov v vseh vrstah prevoza, da bi določile zgornje meje zahtev glede infrastrukture, ki bi bile koristne za civilne namene. Po tem, ko so prejele prispevke združenj prevoznikov, so v tesnem sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje, vključno z Vojaškim štabom EU, in po posvetovanju z Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu, Evropsko obrambno agencijo ter Izvajalsko agencijo za inovacije in omrežja pripravile prvi osnutek zahtev glede dvojne rabe. Ta osnutek je temeljil na prekrivanju med infrastrukturnimi parametri, navedenimi v vojaških zahtevah, in prispevki združenj prevoznikov.
19. Osnutek zahtev glede dvojne rabe je bil še izboljšan na treh srečanjih, ki so se jih udeležili člani odbora za vseevropsko prometno omrežje in strokovnjaki z ministrstev držav članic EU za obrambo, potekala pa so med septembrom 2019 in januarjem 2020. Na zadnjem srečanju je bil pripravljen osnutek, o katerem so se neuradno dogovorile države članice EU. Službe Komisije so osnutek izvedbene uredbe 17. julija 2020 poslale državam članicam EU, da bi v zvezi z njim predložile pripombe, tako da bi ga bilo mogoče sprejeti takoj, ko bi se začel izvajati instrument za povezovanje Evrope za obdobje 2021–2027.
20. Zahteve glede dvojne rabe bodo postale referenčna točka za prihodnje načrtovanje infrastrukture za države članice EU, ki bodo želele izkoristiti sinergije med civilno in vojaško mobilnostjo.

²⁰ Delovni dokument služb Komisije z naslovom Updated Gap Analysis between the military requirements and the trans-European transport network requirements (Posodobljena analiza vrzeli med vojaškimi zahtevami in vseevropskim prometnim omrežjem), 17. julij 2020 (SWD(2020) 144 final).

Nabor projektov z dvojno rabo

21. Službe Komisije so države članice EU pozvale, da določijo svoje prednostne projekte z dvojno rabo in jih predstavijo v prvi polovici leta 2020, da bi lahko službe Komisije v tesnem posvetovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje, vključno z Vojaškim štabom EU, pripravile nabor projektov, ki ustrezajo potrebam z dvojno rabo na evropski ravni.
22. Po zelo pozitivnem zagonu leta 2019, vključno z neformalnim dokončanjem zahtev glede dvojne rabe januarja 2020, se je po izbruhu COVID-19 postopek priprave nabora projektov leta 2020 upočasnil. Kljub temu potekajo prizadevanja, da bi zagotovili, da bi službe Komisije nabor projektov dokončale do konca leta 2020, kot je načrtovano. Do zdaj je bilo organiziranih že več srečanj, zgodnji trendi pa kažejo veliko zanimanje držav članic EU.
23. Kot je bilo že navedeno, je Evropski svet sprejel proračun za financiranje prometne infrastrukture z dvojno rabo v višini 1,69 milijarde EUR²¹. Glede na veliko zanimanje in pripravljenost držav članic za naložbe bo proračun pomagal spodbuditi gospodarstvo, s čimer bo prispeval tudi k okrevanju po krizi zaradi COVID-19, zlasti če bi se lahko sredstva za projekte zagotovila v začetni fazi.

B. Revizija uredbe o vseevropskem prometnem omrežju²²

24. Službe Komisije si prizadevajo, da bi postopek pregleda uredbe o vseevropskem prometnem omrežju zaključile do novembra 2020. Kot je navedeno v akcijskem načrtu²³, bodo ocenile potrebo po vključitvi nekaterih zahtev glede dvojne rabe v revidirano uredbo in dodajanju nekaterih delov vojaškega prometnega omrežja k vseevropskemu prometnemu omrežju v primerih, v katerih je opaziti večje civilne tokove.

C. Informacijski sistem TENtec

25. Po tem, ko je Svet novembra 2018 odobril prvotno različico vojaških zahtev, so službe Komisije podatke o vojaškem prometnem omrežju vnesle v interaktivni pregledovalnik kart TENtec²⁴, kar je omogočilo praktično vizualizacijo vojaškega prometnega omrežja EU. Ko so bile vojaške zahteve julija 2019 posodobljene, so službe Komisije posodobile tudi interaktivni pregledovalnik vojaškega prometnega omrežja. Službe Komisije so pregledovalnik posodobile še enkrat po izstopu Združenega kraljestva iz EU januarja 2020. Še naprej si prizadevajo za njegovo nadaljnje izboljšanje.
26. Povratne informacije o pregledovalniku TENtec so bile pozitivne, ostaja glavno sredstvo za osebe institucij EU in predstavnike držav članic EU za dostop in analizo vojaškega prometnega omrežja EU.
27. Nazadnje, kar zadeva morebitno povezovanje vojaških in civilnih podatkovnih zbirk, kot je navedeno v akcijskem načrtu, naj bi se posvetovanja z ustreznimi stranmi začela v drugi polovici leta 2020.

²¹ Glej opombo 17.

²² Uredba (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L 348, 20.12.2013, str. 1).

²³ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu o akcijskem načrtu za vojaško mobilnost (JOIN(2018) 5 final), str. 5.

²⁴ Dostop do interaktivnega pregledovalnika je mogoč na podlagi potrebe po seznanitvi na elektronskem naslovu: move-tentec@ec.europa.eu.

IV. PREVOZ NEVARNEGA BLAGA

28. Vojaškemu področju bi koristila nadaljnja harmonizacija na ravni EU na področju prevoza nevarnega blaga. Evropska obrambna agencija je leta 2019 predstavila rezultate svoje raziskave o obstoječih pravilih in predpisih, ki se uporabljajo za prevoz nevarnega blaga v vojaškem sektorju, v kateri so je bil podan pregled nacionalnih zakonodajnih okvirov s poudarkom na ovirah in omejitvah pri pretoku nevarnega blaga. Medtem ko se ustrezni sklepi obravnavajo na nacionalni ravni, je bilo sklenjeno, da se ugotovitve raziskave obravnavajo v okviru tekočega programa za optimizacijo postopkov za dovoljenje za čezmejne premike v Evropi.
29. Službe Komisije in Evropska obrambna agencija so vzpostavile platformo za izmenjavo znanja med civilnimi in vojaškimi strokovnjaki o prevozu nevarnega blaga. Taka izmenjava je potekala v okviru udeležbe na srečanjih zadevnih skupnosti in preko stikov med osebjem. Strokovnjaki še naprej tesno sodelujejo, zlasti glede tehničnih dogovorov za kopenski in zračni prevoz, o katerih se trenutno razpravlja v okviru programa za dovoljenje za čezmejne premike. Poleg tega je bila februarja 2020 organizirana namenska delavnica o prevozu nevarnega blaga, da bi spodbudili skupno razumevanje med vsemi sodelujočimi člani programa za optimizacijo postopkov za dovoljenje za čezmejne premike v Evropi.
30. Službe Komisije še naprej podpirajo Evropsko službo za zunanje delovanje (zlasti Vojaški štab EU) in Evropsko obrambno agencijo pri vzpostavljanju usklajenih prostovoljnih praks na ravni držav članic na podlagi civilnih pravil, ki veljajo za prevoz nevarnega blaga. V zvezi s tem so institucije in organi EU v okviru strukturiranega dialoga med EU in zvezo NATO o vojaški mobilnosti še naprej ocenjevali možnost sklicevanja na standardizacijski sporazum AMovP6 zveze NATO kot referenčni sklop pravil za prevoz nevarnega blaga na vojaškem področju, da bi bilo mogoče izkoristiti to, da je bila stopnja tajnosti sporazuma leta 2019 preklicana.
31. Delo, ki ga je Evropska obrambna agencija opravila v okviru tehničnega dogovora o dovoljenju za čezmejne premike (CBMP TA) za kopenski prevoz, jasno kaže, da bi okrepljeno sodelovanje in medsebojno zaupanje med državami članicami EU v vojaškem sektorju koristilo prizadevanjem za obravnavanje različnih nacionalnih pristopov. Ukrep, ki kot privzeti pristop združuje uporabo civilnih pravil in je po potrebi dopolnjen z določbami standardizacijskega sporazuma AMovP6 zveze NATO, bi načeloma moral zadoščati za hiter in tekoč mednarodni prevoz nevarnega blaga v vojaške namene znotraj EU.
32. Službe Komisije so v okviru ocene izvedljivosti in potrebe po nadaljnjih ukrepih na ravni EU analizirale več možnosti, da bi vzpostavile referenčni okvir za pravila, ki jih je treba uporabljati za prevoz nevarnega blaga na vojaškem področju. Pravno podlago za nadaljnje ukrepe bi bilo treba še določiti v tesnem posvetovanju med službami Komisije in Evropsko službo za zunanje delovanje, vključno z Evropsko obrambno agencijo.

V. CARINA IN DAVEK NA DODANO VREDNOST

A. Carina

33. Konkretni ukrepi, ki so v akcijskem načrtu navedeni za racionalizacijo in poenostavitev carinskih formalnosti za čezmejne vojaške premike ob hkratnem zagotavljanju sinergij z

zvezo NATO, vključujejo zlasti spremembe dveh uredb Komisije²⁵, povezanih s carinsko zakonodajo Unije.

34. Komisija je 3. aprila 2020 sprejela spremembo Delegirane uredbe (EU) 2015/2446, ki je začela veljati 16. julija 2020²⁶. V tej spremembi je opredeljen pojem blaga, ki se giblje ali uporablja v okviru vojaških aktivnosti, in določen obrazec EU 302 kot carinski dokument, ki ga bodo uporabljale države članice EU, tudi pri vojaških aktivnostih v okviru skupne varnostne in obrambne politike Unije. Omogoča uporabo obrazca EU 302 skupaj z obstoječim obrazcem NATO 302 kot carinske deklaracije za različne čezmejne premike.
35. Predloga obrazca EU 302 je bila pripravljena v okviru programa Evropske obrambne agencije za carino s sodelovanjem držav članic EU. Agencija je po soglasju svojega usmerjevalnega odbora avgusta 2019 predlogo obrazca EU 302 Komisiji predložila septembra 2019, da bi bila vključena v pregled carinske zakonodaje Unije.
36. Komisija je vzporedno z delom v zvezi z Delegirano uredbo 29. junija 2020 sprejela spremembo Izvedbene uredbe (EU) 2015/2447, ki je začela veljati 20. julija 2020²⁷. Spremembe Izvedbene uredbe vključujejo zlasti postopkovna pravila za uporabo obrazcev EU in NATO 302.
37. Navedeni spremembi, ki naj bi se začeli dejansko uporabljati po poletju 2020, bosta precej prispevali k doseganju ciljev iz akcijskega načrta, kar zadeva poenostavitev in racionalizacijo povezanih carinskih postopkov po vsej EU ter zagotovitev, da bodo carinski organi vojaške premike obravnavali enotno v vseh državah članicah EU. Za zagotovitev nadaljnje enotne obravnave službe Komisije pripravljajo posebne smernice za vojaške uporabnike in carino o uporabi obrazca EU 302. V ta namen bodo podrobneje pojasnile smernice, ki jih je pripravila Evropska obrambna agencija, in se tudi posvetovale z Evropsko službo za zunanje delovanje. Prva različica teh smernic naj bi bila na voljo do konca leta 2020.
38. Obrazec EU 302 je bil pripravljen popolnoma pregledno in v dialogu z zvezo NATO. Za popolno usklajitev predlog obrazcev EU in NATO 302 bi bila potrebna prilagoditev s strani zveze NATO. Za poenostavitev carinskega postopka je najprimernejše končno stanje za vojaške uporabnike to, da EU in zveza NATO obe uporabljata enaki predlogi 302, hkrati pa obe ohranita svojo ločeno pravno podlago.
39. Kar zadeva morebitno uporabo obrazca EU 302 v digitalni obliki, je Evropska obrambna agencija skupaj s sodelujočimi državami članicami pripravila sporazum o programu. Prvi korak je ocena potrebe po digitalizaciji obrazca 302 ter morebitnih tveganjih in koristih, ki bi jih tak korak prinesel. Odvisno od izida te ocene naj bi se s študijo o določitvi tehničnih specifikacij ustreznega vojaškega carinskega sistema določil okvir za prihodnje korake v digitalizaciji. Sporazum o programu naj bi bil podpisan do konca leta 2020.

B. Davek na dodano vrednost

²⁵Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 1) in Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 z dne 24. novembra 2015 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 558).

²⁶ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/877 z dne 3. aprila 2020 o spremembi in popravku Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 ter spremembi Delegirane uredbe (EU) 2016/341 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 203, 26.6.2020, str. 1).

²⁷ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/893 z dne 29. junija 2020 o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije (UL L 206, 30.6.2020, str. 8).

40. Še en pomemben rezultat, dosežen od lanskoletnega poročila, je sprejetje Direktive Sveta (EU) 2019/2235²⁸ 16. decembra 2019. Ta direktiva zagotavlja enako obravnavo obrambnih dejavnosti v okviru zveze NATO in EU s fiskalnega vidika, tako da bi bile dobave oboroženim silam izvzete iz davka na dodano vrednost in trošarin, če bi bile te sile napotene zunaj države članice pošiljateljice in bi sodelovale pri obrambnih dejavnostih v okviru skupne varnostne in obrambne politike. Taka oprostitve že obstaja za dobave oboroženim silam, ki sodelujejo v obrambni dejavnosti zveze NATO, ko so zunaj svoje države. S to spremembo je z uskladitvijo posredne davčne obravnave obeh obrambnih prizadevanj priznan vse večji pomen skupne varnostne in obrambne politike ter vojaške mobilnosti.
41. Države članice EU morajo sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, tako da se bodo lahko navedeni predpisi uporabljali od 1. julija 2022.

VI. DOVOLJENJE ZA ČEZMEJNE PREMIKE

42. Dejavnosti na tem področju so se nadalje razvijale v okviru Evropske obrambne agencije v okviru programa za optimizacijo postopkov za dovoljenje za čezmejne premike v Evropi, ki se mu je pridružilo 25 sodelujočih držav članic, pa tudi Norveška na podlagi njenega upravnega sporazuma z Evropsko obrambno agencijo. Cilj programa za optimizacijo postopkov za dovoljenje za čezmejne premike v Evropi je delovati kot krovni program za razvoj dveh tehničnih dogovorov, in sicer enega za kopenski in drugega za zračni prevoz. Program zelo dobro napreduje zaradi dejavnega sodelovanja vseh ustreznih zainteresiranih strani v številnih priložnostnih delovnih skupinah, ki jih podpirajo službe Komisije in Evropska služba za zunanje delovanje, vključno z Vojaškim štabom EU. Sodelujoče države članice so že pripravile prvi osnutek obeh tehničnih dogovorov, ki ju bodo nadalje razvili strokovnjaki iz vseh sodelujočih držav članic, da bi se odpravile obstoječe omejitve v nacionalni zakonodaji. Ohranjanje trdne zavezanosti držav članic EU cilju programa je bistvenega pomena za vzpostavitev harmoniziranega postopka odobritve premikov znotraj Evrope.
43. Program za optimizacijo postopkov za dovoljenje za čezmejne premike v Evropi temelji tudi na že obstoječih projektih in dejavnostih Evropske obrambne agencije. Eden od teh projektov je tehnični dogovor o vojaških prehodih meja in premikih po kopnem v Evropi v okviru projekta večmodalnega prometnega vozlišča EU Evropske prometne agencije, v katerem sodeluje 17 držav članic EU. Drugi primer je vključitev izkušenj v okviru tehničnega dogovora o diplomatskih dovoljenjih, ki je bil sprejet leta 2012, podpisalo pa ga je 20 držav članic EU. Tehnični dogovor udeležencem omogoča, da z vojaškim transportnim letalom preletijo ozemlja druga druge in/ali na njih pristanejo.

VII. DRUGA VPRAŠANJA

44. Kot je navedeno v akcijskem načrtu, se kot pomembna za vojaško mobilnost štejejo nekatera medsektorska vprašanja, kot so dezinformacije, kibernetna varnost in zaščita kritične infrastrukture. Ta področja so del 22 ukrepov iz skupnega okvira o preprečevanju hibridnih

²⁸ Direktiva Sveta (EU) 2019/2235 z dne 16. decembra 2019 o spremembi Direktive 2006/112/ES o skupnem sistemu davka na dodano vrednost in Direktive 2008/118/ES o splošnem režimu za trošarino v zvezi z obrambnimi prizadevanji v okviru Unije, ST/14126/2019/INIT (UL L 336, 30.12.2019, str. 10).

groženj iz leta 2016²⁹, ki se izvajajo. Četrto poročilo o izvajanju skupnega okvira o preprečevanju hibridnih groženj iz leta 2016 ter skupnega sporočila o povečanju odpornosti in krepitvi zmogljivosti za obravnavanje hibridnih groženj iz leta 2018 je bilo objavljeno 24. julija 2020³⁰.

VIII. SKLEPNE UGOTOVITVE IN NADALJNI UKREPI

45. Izvajanje akcijskega načrta od prvega poročila o napredku prinaša konkretne in oprijemljive rezultate, in sicer posodobitev vojaških zahtev, posodobitev analize vrzeli, soglasje o zahtevah glede dvojne rabe ter sprejetje obrazca EU 302 in direktive, ki s fiskalnega vidika zagotavlja enako obravnavo obrambnih prizadevanj v okviru zveze NATO in EU.
46. Poleg tega bodo službe Komisije, Evropska služba za zunanje delovanje in Evropska obrambna agencija še naprej izvajale akcijski načrt in ocenjevale njegov napredek. To bo potekalo usklajeno na ravni EU v tesnem posvetovanju z državami članicami EU ob polnem spoštovanju njihove nacionalne suverenosti in odločanja ter v sodelovanju med službami Komisije, Evropsko službo za zunanje delovanje in Evropsko obrambno agencijo. Poleg tega dejavnosti pod vodstvom držav članic EU, zlasti v okviru stalnega strukturnega sodelovanja in njegovih ustreznih projektov, pa tudi izvajanje nacionalnih zavez iz leta 2018, neposredno prispevajo k izboljšanju vojaške mobilnosti. Strukturirani dialog EU-NATO na ravni osebja dodatno krepi sodelovanje na tem področju. Komisija in visoki predstavnik pozdravljata ta pristop ter sta zavezana k nadaljnjemu delu na vključujoč in učinkovit način.
47. Visoki predstavnik in Komisija bosta naslednje poročilo o napredku predstavila konec poletja 2021.

²⁹ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu z naslovom Skupni okvir o preprečevanju hibridnih groženj – odziv Evropske unije (JOIN(2016) 18 final).

³⁰ Skupni delovni dokument služb Komisije: Report on the implementation of the 2016 Joint Framework on countering hybrid threats and the 2018 Joint Communication on increasing resilience and bolstering capabilities to address hybrid threats, 24. julij 2020 (Poročilo o izvajanju skupnega okvira o preprečevanju hibridnih groženj iz leta 2016 ter skupnega sporočila o povečanju odpornosti in krepitvi zmogljivosti za obravnavanje hibridnih groženj iz leta 2018) (SWD(2020) 153).